

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolvasó szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: **Szent-István-tér 1.**
Egyes számok kaphatók: a dohánytösdékben.

Széchenyi Viktor gróf

diszbeszéde a Széchenyi estélyen jan. 30-án

Mélyen tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Valahányszor Széchenyi Istvánról kell beszélnem, úgy érzem magam, mint az a bizonyos gyermek — ki kagylóval akarta kimerni a tengert.

Széchenyi hatalmas egyéniségét, munkája és eszmekörét, alkotásait egyetlen beszéd keretébe beleszorítani emberi lehetetlenség.

Arra fogok tehát csak szorítkozni, hogy e titáni alak erőneinek teljébe belenyúlva a mélyen tisztelt közönség számára egy bokrétát markoljak mutatól.

Melyik erény az, mely Széchenyi tevékenységének kiapadhatlan erőforrása? ez egész egyén természetfölötti munkájának hajtóműve?

Ez a kötelesség érzete volt!

Ez uralt nála minden egyéb érzést, ez volt egyszersmind összes erőneinek szülőanyja, kiinduló pontja.

Honnét eredt hagyományos hon-szerelme?

Azt is kötelességérzete sugalta. Így kiált föl a „Hitelben“:

„Mi a legszentebb kötelességérzet?

Az a ki nem fejezhető kapocs, amely a nemesebb embert ellenálthatlan erővel csatolja hazájához!“

Mi készítette őt hazája iránti lázas tevékenységre?
Ismét csak kötelességismerete, hisz ő maga mondja:

„Ki bármely szín és ürügy alatt hazája boldogulására legjobb tehetsége szerint mindent meg nem tesz — semmi ember és a haza gyalázata.“

1815-ben mint huszárkapitány a nápolyi hadjáratban vesz részt. Fermo majd Tolentino mellett bravúrosan kitünteti magát. Schwarzenberg herceg, kit az időben szemeltek ki Bécsben a szövetséges hadak főparancsnokául, föl szólítja az ifjú kapitányt, legyen hadsegéde.

Széchenyi ezen disz és kényelmes állást akkor visszautasítja, magát betegnek vallja — csak azért, mert kötelességének látta, hogy a csapattestét, mellyel az ellenség előtt állott egy díszes állás kényelméért el ne hagyja.

Csak miután a nápolyi hadjárat végét ért, fogadta el Schwarzenberg hívását.

Ez a, mondhatnám, szent kötelesség-tudás volt az, mely politikai pályájának vége felé azt parancsolta neki, hogy tüntető népszerűségét föloldozva, ellentálljon oly népszerű áramlatoknak, melyek, nézete szerint az országot a végromlás ösvénye felé sodorták.

És itt a *népszerűség* kérdésénél megakarok állapodni és rámutatni hazánkban

uralkodó ama szomorú jelenségre, miszerint közéletünket mily nagy mértékben uralják a népszerű jelszók — a frázisok.

A politikának, a gazdasági életnek, vagy akár egy-egy társadalmi csoportnak valamelyik népszerű vezéralakja a közélet forgatagába belevet egy frázist és íme azt látjuk, hogy ezen kisebb vagy nagyobb csoport, melyben az illető népszerűségét éhezzi, a frázis után indul, annak vakbuzgó bálványimádójává lesz és varázslata bűvköréből többé szabadulni sem bír.

Frázisok után indul a munkások tömege, frázisok után a politika, saját külön frázisaik után gazdasági életünk különböző csoportjai.

Nyugodtan elmondhatjuk, hogy Magyarország a frázisok országa!

És ezen frázisok oly kényszerítő, mondhatnám terrorisztikus hatást fejtenek ki, hogy azt, a ki esetleg saját külön — a jelszóval talán ellentétes — meggyőződésével mer birni, a „hazaárulás“ bunkójával támadják meg.

Nagyon sok esetben pedig, a közönségnek 3/4 része nincs is tisztában vele, hogy azon jelszónak, melyet szajkószzerűen folyton ajkán hord, tulajdonképen mi is az értelme. De tetszeleg magának abban, hogy a vezérférfiak népszerűségének egy-egy vékonyka sugara a frázis révén őt is beragyogja és nincs benne bátorság arra,

A sánta asszony.

— A „Fejérmegyei Napló“ tárcája. —

Füstös, ronda helyiség, tele légygyel és napszámosféle emberrel. A vastag kocsmáros megelégszik, hogy meztláb, egypár rongyos nadrágtartóval csoszogjon föl-le-alább. Nem resteli, hogy a nadrágja csupa folt. És Budán ilyen kocsmába kellett egy kimerítő erdei séta után bemennem.

— Ugy-e azt gondolod, — szólalt meg társam, — hogy én valami nyomorult fészekbe csaltalak? Barátom, bocsáss meg, annyit jártam valamikor szalonokban, hogy meggyűlöltem az eleganciát. Látod itt boldog vagyok, nem köt semmi és nem ingerel senki... De azt a dicsőségét, ott a sarokban valaki van. Tudod, ki az? Egy kuriai bíró.

— Itt?

— Igenis itt. De láttam én itt már magasabb állású embert is. A bor rettenetes hatalom. A bor — mint mondják — a bor minden. Rég elemésztettem volna már magamat, ha bor nem volna. És ilyenkor... Igyál. Ilyet csak ennél a trombitásnál iszol.

Mély, őszinte sajnálkozással tekintetem barátomra aki hatalmas termetű, klasszikus szép arcu ember volt.

— Látod pajtás, a hivatalban pontosabb ember nincs, mint én. Az az asztal az én láncom. Husz esztendeje élek a rabbiúncsen és lsten tudja, nem fáj, mert nincs vágyam, nem bánt senki, nem irigylek semmit senkitől.

— Kár ilyen tehetségnek.

— Mit akarnál, hogy mi legyek? Csusszak, mászszak, hizelegjek, árulkodjam, hazudjak? Hisz másképp előmenetel nincs. De nekem már nem is kell. Az élet főcljárt elertem: szabad vagyok. Azon a láncon? Igen, azon a láncon. Nekem soha senki egy rossz szót nem szól. Ott vagyok. Engem nem keres, ott vagyok. Én utánam nincs mit fürkészni: senkinek egy szalmaszálat utjába nem tettem és kárt okozni ebben az életben senkinek nem fogok. Nem úgy, mint az a... Resterlem a nevét kimondani. Látod, az csészehordozó inas volt, gyöngye tanuló... Ma a legmagasabb bírói kar tagja. Három feleségétől vált el, mindig emelkedett. Az első egy szabó leánya volt, ezt eladta az igazgatójának. Akkor átjutott a királyi törvényszékhez. Elvette az irodafőnöke leányát; kövér, vörös kis fehérlép volt, de fiatal, eleven. Megakadt rajta az elnök szeme. Pár

év múlva Jóska törvényszéki jegyző lett. Nem az asszonyért? Hát kiért?

— Rákerült a sor.

— Hát rám mért nem került soha? Innen ültették a királyi táblához azt az embert, a ki leggyengébb volt az osztályunkban. Tudod akkor még én is szaladtam a semmi után, Azt hittem, nekem is futnom kell a futótkkal. Vérgis tért, mikor olvastam a hivatalos lapban, hogy Kerghe József királyi táblai bíró. Azt hittem, erre az ocsmányságra megszakad a szívem. Hát van igazság; hát van itt csak egy csepp tisztességtudás? Te hiszel-e Istent? Mert én hiszek. Te, ha az ember abba a tükörbe néz, a mely az utolsó vonásig visszaveri a karakterét, hogy lássa önmagát belülről, mintha csak a tenyerét látná: akkor mégis csak meg kell borzadnia. Hisz egy ember, a kinek minden lépte gazság, a kinek minden szava hazugság, a kinek minden gondolata ártalom: egyszer csak kell hogy undorodjék magától. Te, az az ember minden válása után más vallásra tért; az volt előbb katolikus, aztán lett evangélikus, onnan átment a reformátusokhoz, most, mert újra vált és nősült s elvett egy iszonyu gazdag uszorás asszonyt Kolozsvárt, most átevezett az unitáriusokhoz. Hát ezt te embernek tartod? Leülnél vele egy asztalhoz?

SÖVEGJÁRTÓ JÁNOS

VASZON, ASZTALNEMŰ ÉS ÁGYNEMŰEK ÁRUHÁZA, SZÉKESFEHÉRVÁR,
— BARÁTOK ÉPÜLETE, AZELŐTT ÖZV. HANEL ANTALNÉ-FÉLE ÜZLETHELYISÉG. —

Mai lapunk 4 oldal.

0000063

„hogya volna is saját meggyőződése — ezen népszerűségi parányt saját meggyőződésének alárendelje, fölládozza.

„Miért? Mert hiányzik a *szilárd köteletségérzet adta ama bátorság*, melyet a francia nyelv oly kitűnően ad vissza eme kifejezésben „le courage de sonapinian” — a meggyőződés bátorsága.

Széchenyi e kérdéssel így vélekedik: „Népszerűsége szükség van, mert e nélkül lelkesedést előidézni nem bírunk; de ez nem öncél, hanem csak eszköz, melyet a célnak szükség esetén föl kell adozni.”

De nemcsak a lefelé szóló, de fölfelé, a hatalom felé célzó népszerűségről is így vélekedik:

„Hálaérzettel az utókor azok neveit fogja emlegetni, a kik ha másképp nem lehet a tömeg által adott népszerűséget és a fejedelem adta kegyeket egyaránt el tudták dobni maguktól, hogy vérük árán is megvásárolhassák az örök igazság diadalát.”

Önökét fiatal barátaim, kik a Széchenyi-szövetségben a legnagyobb magyar eszméinek hirdetését írták zászlójukra, óva intem — ne induljanak jelszók után, csak azért mert ezek népszerűek. Induljanak jelszók után akkor, ha azok helyeségéről szívük mélyéig meg vannak győződve. Ha pedig lelki meggyőződésük a divatos frázissal ellenkező volna, adja meg Önöknek a hazafiúi köteletségérzet azon bátorságát, hogy meggyőződésüket nyíltan vallják is.

De a jelszók tulságos cultusának egy másik nagy árnyoldala is van; nemcsak elfojtja az egyéni meggyőződés megnyilatkozását — de az egyént ama tudatba ringatja, mintha az divatos jelszók hangoztatásával hazafias kötelmeinek már eleget is tett volna és így *elvonja őt a tettek mezejéről*.

Pedig nem jelszók, de tettek kellene nekünk, a közélet minden terén.

Ne szóval, ne frázissal — de tettel, de munkával, de szorgalommal szolgáljuk, szeressük — imádjuk e hazát!

Azt látjuk, hogy ő minden polcon, melyre a sors állította, nemcsak a szigoruan előírt pragmatikus kötelezettségeknek tett eleget — de ahol lehetett, mindig többet is tett.

Egy államban minden hazafinak — legyen az hivatalban vagy nem — bizonyos kötelezései vannak. Ezt Széchenyi így fejezi ki:

„Nem tetszésünkől és jószívűségünkől függ a közjó előmozdítása, vagy közönyösen tekintése, hanem oly *természetszerű, multhatlan kötelesség*, melynek teljesítése alól nem térhetünk ki. E közben a legkisebbeknek is vannak nagy és számos kötelességei. Ha pedig valakinek körülményei kedvezőbbek — kötelességei is nagyobbakká lesznek.”

Oly köteletségérzet mint az övé nem kérdezi soha: nem mult-e már el a munkaidő? előírja-e a szabály, hogy még ezt vagy amazt is megtegyem?

Nem keresi azt, hogy csak épen annyit tegyen amennyi előírva van — de tesz amennyit bír és amit tesz abba egész szívét lelkét belefekteti — de aztán nem is várat magára a siker!

Hogy szavaival éljek;

„A ki ezt nem cselekszi nem is lesz sohasem valóban hasznos embere e hazának!”

Emlékeztükbe hozom mélyen t. ünneplő közönség, hogy kevesen vagyunk magyarok e hazában és ha sok ellenségünk között meg akarjuk állani a második 1000 éven át helyünket, úgy mindenünknek dupla munkaerőt kell kifejteni és oly köteletségérzettel dolgoznia mint dolgozott Széchenyi István.

A közelmúltban e megdöbbentő, de tagadhatatlanul való sorokat olvastam egy tekintélyes hirlapban.

Pusztulófélben a régi magyar kö-

zéposztály; gazdasági erejét elvesztette. A vármegye alkotmányvédő ereje csorbult meg az ő gyöngülésével s a magyar nemzet függetlenségének egyik hatalmas védőfegyvere.

Az elégedetlenség lassu mérge terjed el nemzetiségeink eddigelé békés rétegei között s gyűlölködő indulatok ereje megnövekedett. Pénzzel, földdel, értelmiséggel gazdagodtak s készek küzdeni ellenünk. A szinmagyar népből lassan-lassan terjednek a szociális elégedetlenség keserű szenvedélyei s a felekezeti gyűlölség is újra ébred. A magyar értelmiség pedig egy magyartalan és nemzetellenes irányzatot lát keletkezőben, mely szakítani akar mindennel, ami régi. A nemzetnek ki nem írható érzelmeivel, a multnak soha ki nem alvó emlékezetével, a nemzeti jövőnek megtörtetlen reményeivel mind-mind szakítani akar.

Ezen fenyegető ellenséges erők ellen nekünk maroknyi nemzetnek megállnunk úgy lehet, ha Széchenyi István köteletségérzete hevíti keblünket, ha tettekkel szeretjük a hont és ha tettekkel iparkodunk megtartani erősné, nemzetinek, magyarnak.

Igy segítse Isten a Széchenyi Szövetséget!

UJDONSÁGOK.

— **A Széchenyi-estély.** Pompásan ígérték, pompásan sikerült is azok között a szűk keretek között, amely a méretek dolgában alapos családással lepte meg az érdeklődőket. Egyetlen elite-bálya lett volna a farsangnak, amely ezenfelül még szellemi élvezettel is szolgált s a közönség nagy része mégis elhúzódott mellőle. Ki tudja miért? Mindenesetre nagyon meglepő, hogy a keresztény intelligenciát még a Széchenyi-név varázsa sem egyesítette. Akik azonban részt vettek rajta, kitűnően mulattak s annyit táncoltak, amennyire a legeslegjobb sikerült bálok ifjusága is alig emlékszik. Nagy érdeme ez egyébiránt a helybeli tisztikarnak, amely dicsően állta meg helyét s ugyancsak kitett magáért. Ez a rész a

Ugy-e nem? No látod. Hát én hogy ültem volna mellé! Pedig mindent elkövettem. Nem. Én független vagyok. Egy földi urat ismerek, de az se parancsolom, csak munkakiosztóm. Robotomat végzem s járok büszkén, fölemelt fővel. Se ez nem huzhat-vonhat: utamat én szabom meg. Családom nincs. Nem akartam, hogy megcsaljon valaki.

— Hát anyád emléke?

— Ah, barátom, akkor az asszonyok mások voltak, a hit, remény, szeretet akkor még nemcsak a mézesbáb-szíveken pompázott. Bocsság meg, a te családodat kivézem. Megfeledeztem róla, hogy otthonod van.

— És neked nincs?

— Van, a saját gondolatvilágom.

— Abban nincs nő, gyermek, rokon?

— Van.

— És egy nagy öblös pohárból hosszut ivott.

— Szereted őket?

— Ne beszéljünk erről.

— Szólnak azok hozzád?

— Mikor akarom.

— Tehát azoknak feltétlenül parancsolsz?

— Széles homlokán kidagadtak az erek; lángoló tüzes szemei megállottak; ajka mintha beszélni akarna, nyitva maradt; széles óriás melle, mint a fuvó emelkedett.

— Barátom, neked senkid sincs.

— Ki mondja azt? Hogy mondhatz ilyet?

— Nincs. Te egy elfogult, hiú, megsértett önző ember vagy.

— Én? Jézus!

— Igen.

— Tartozom?

— Nekem nem. És az se volna szégyen, ha tartoznál.

— Sokkal jobban utálok az embert, hogy csak egyre is rá akarjak szorulni. Nekem kedves az erdő, üres órámban bejárom; a szabad levegő, a susogó fa, a ropogó madár, a szembe jövő pásztor, ezek az én társaim. De ezek semmi rosszra sem csábítanak, ezek fölöttem semmi hatalmat nem gyakorolnak.

— Beteg nem voltál még soha?

— Ezt az urat nem igen ismerem. Vivok, tornászom, testemet elpetyhüdni nem engedem.

— Ennyi az egész?

— Mit kereslek? Oh barátom, igyál. Hidd meg, a bor felidézi a multat, elkergeti a rémeket, visszahoz egy-egy édes órát, hogy újra boldog-nak, fiatalnak érzem magam.

— És a jövőt is felidézi?

— Ah a jövő, a jövő csak gyermekeknek való. A férfi a jelen, a van, a ma, az igazi élet. A jövő a felhő, a mit se meg nem foghatok, se vele nem beszélhetek. Hoz, visz, ad, vesz, de a nélkül, hogy tudnám, mit.

Oda sügött a vendéglősnak:

— Hozzon erősebb bort. Tudja, abból a hetvenkettedikből. Meg akarom ezt a barátomat egy kisűgő javítani.

Uj poharakat és új tüveg borokat rakott fel a korcsmáros.

Az én erős, hatalmas testű barátom nevetve fordult felém.

— Nézd, minő különbség van a kettőnk között, a között a nyomorult kuriai bíró között

és közöttem. Annak, mint a hitvány szolgájának parancsol a felesége, az a vén sánta uszorás asszony. Képzeld, még ide is elkíséri, hogy egy pohárral az ura nem iszik-e többet. En jövők akkor s azzal, a kivel akarok. Annak a vén uszorás sánta asszony a vállára csap s akkor annak az embernek föl kell kelni. Igen, akkor a méltóságos kuriai bíró ur alázatosan fizet, fölkel és megy haza, mint egy rabszolga. En itt ülök, iszom, a meddig akarok, megyek, mikor nekem tetszik. Engem detektiv nem kísér, én szabad, független ember vagyok. Érted?

— Jó, jó, de már mégis mehetnének talán.

— Isten oltalmaz. Hisz ezután akarok még kissé beszélni.

Valóban az én szegény, független, szabad barátom csak a hajnali órákban gondolt a távozásra. Ott hagyni nem akartam s ki kellett várom, míg a szabad ember önmagától intézkedik. Végre hazamentünk. Ő átvágott az illői-utnak, én a kerepesi utra fordultam.

Talán két-három év mulva valamiért tekintettem abba az irodába, a hol ő is alkalmazva volt.

— Nagy Dénes ur, — kérdém, — nincs itt?

— Nincs bizony, már két éve, hogy kivittük Torbágyra. Isten tudja miért, az ottani temetőben akart nyűgődni.

— Meghalt? Független szabad ember volt.

— Elvitte a bor. Az volt mindene. az parancsol nek, annak volt a rabja.

A sánta asszony, itt is a sánta asszony?

Tölgay Lajos.

mulatozásé volt s amely reggelig tartott. Pedig — amit először kellett volna említenünk — az estélynek pompás bevezetése volt az a szellemi élvezet, amelyet a Széchenyi-szövetség ifjúsága, élén a mi főispánunkkal végzett. A központi természetesen a főispán beszéde volt, amelyet lapunk élén vezércikkben közlünk. A nagy Széchenyi egyik legnagyobb erényéről: a kötelességteljesítésről beszélt. Nagyon jól tette a főispán, hogy ezt a kiváló erényt világította meg az ő magyaros eredeti gondolataival. Erre van főképp szüksége az ifjúságnak, különösen a magyar ifjúságnak. Nem frázisokat kergetni, hanem komoly munkába mélyedni. Megtenni a legszebbet és legjobbat, ami egyáltalán kerülhet tőlünk. — Paulovics Béla, a szövetség elnöke, szépen kidolgozott és szépen előadott beszédében a Széchenyi-szövetség céljait, munkálkodásának irányát és eszközeit, különösen a nemzetközi szociáldemokrácia ellen való harcát ismertette. Paulovics Rózsi László Magyar Rap-sodiájával zongorán gyönyörködtette a publikumot. A honvédeknek pedig Frycay vezetése mellett a szellemi élvezet megkezdésekor és végeztével Döpler Ilka c. operájából, végül A hegyek alján című operából adott elő bájos és remek hatást keltő részleteket. Az élvezetek kiválósága ezek mellett még Pichler Annuska gyönyörű énekszámait voltak. Biztos, határozott fellépése, hangjának tiszta csengése, ére, egészen elbűvöltek hallgatóit, akik nem tudván betelni a remek élvezettel, nem nyugodtak addig, míg újabb és újabb fellépésével nem gyönyörködtette őket. A zongorakíséretet Kneifel Ferenc szolgáltatta, akinek játékát — azt hisszük — felesleges dicsérő kommentárral kísérnünk.

Az estélyen résztvett hölgyek névsora a következők: dr. Árókay Antanél, öz. Árvay Imréné, dr. Balassa Imréné, dr. Bierbauer Viktorné, Csázy Elemérné, id. Csipkés Gyuláné és Valéria, ifj. Csipkés Gyuláné, öz. Eisenbarth Ferencné és Annuska, Feith Teruska (Ráckeve), Gardos Aladárné, Gebhard Bódogné és Irma, Gerő Jakabné, Gizella és Karolin, Gillemot Gyuláné (Budapest), Hahn Anta, Hertelendy Miklósné, Hrabovszky Aurélné, dr. Jakab Lászlóné, Kálmár Lászlóné, Rózi és Emmi, Kaltenecker Ilonka, dr. Kaltenecker Viktorné, Kamerer Annuska (Mohács), Kálmán Lajosné, Margit, Etelka és Irén, Kelemen Gyuláné, Klöckner Józsefné, Kovács Alajosné és Stefike, Kreska Gyuláné, Kunos Gyuláné, Lambrecht Ferencné és Mariska, dr. Lauschmann Gyuláné, Meuser Jánosné és Jolán (Ercsicsuzta), Mészáros Matild, Mohai Lajosné és Mariska, öz. Paulovics Ferencné és Rózsi, Pásztor Sándorné és Etelka, Pfinn Istvánné, öz. dr. Pichler Józsefné és Annuska, Ringhoffer Mihályné és Vilma (Mecser), Roszberger Ilonka és Juliska, dr. Saára Gyuláné, Say Ferencné, öz. Say Istvánné, Sárkány Ferencné, Mariska és Margit, Siposs Gyuláné, Sperer Margit, dr. Szabady Józsefné, Szaplonczay Annuska, Szemányi Péterné és Márta, gróf Széchenyi Viktorné, Szögyény Marich Julia, dr. Szűts Gedeonné, Szűts Jenőné, Szűts Sárika (Aba), Takácsy Tóth Edéné és Ella (Bajatonfölkajár), öz. Vajmár Ferencné és Katica, Wenczel Józsefné, Vilma és Margitka, báró Wenzel Rózsa stb.

— **A honvédség köréből.** Jamborffy Kálmán, a székesfehérvári m. kir. V. honvéd kerületi parancsnoksághoz beosztott vezérőrnagy rendelkezési állományba helyeztetett és helyébe Schwaab Alfréd ezredes, a soproni m. kir. 18-ik honvédegylezred parancsnoka osztatott be.

— **Közyülés a vármegyén.** A tartalmas tárgysorozat letárgyalására nagy számmal jöttek össze a vármegye törvényhatósági testületének tagjai. Az érdeklődés, hozzászólás, a kritikai észrevétel megnyilvánulását már régen látunk ily nagy mértékben. Megnyitására méltó jele ez annak, hogy a törvényhatósági testület mindinkább érdeklődik a megyei ügyek iránt s befoly azok intézésébe. Ezt nemcsak az alkotmányos élet, hanem a közügyek rendes menete is úgy kívánja. Az alispán jelentést tett a vármegyei ügymenetről, melyben megemlítette, hogy a földmivelésügyi miniszter 150000 koronát bocsátott a törvényhatóság rendelkezésére, hogy azon vetőmagot szerezzen be a kiszáradt részére. Háromszékvármegye főiratot intézett az

országyűléshez, mely feliratban a középirtokos osztály megerősítését szorgalmazza. A közgyűlés pártolólág csatlakozott a mozgalomhoz.

A váli járásbírósa a járás ügyeinek rendezésére, közhely fekvőbb kezelése végett mozgalmat indított aziránt, hogy a járásbírósi székhely Bicskérre helyeztessék át, amely község fekvésével s néposzegének arányával fogva megfelelőbb volna járási székhelynek. Többek hozzászólása után úgy határozott a közgyűlés, hogy a kérdést egyelőre függőben tartja, amíg az új választó törvény megalkotásával kialakul a helyzet.

A közgyűlés további befolyásáról, amely sok érdekes dolgot vetett fel, helyszűke miatt következő számunkban hozunk referátát.

— **A csákvári népszövetség** látogatott gyűlést tartott a múlt vasárnap. Az elvetett mustár mag ott már terebélyes fává nót; a tagok száma 335. Rác Endre igazgató-plebános érdekesítő magvas beszédet mondott a népszövetség fontosságáról. Nagy lelkesedéssel fogadták a népszövetségi irada felállításának híretét.

— **A vizivárosi kath. kör** holnap gyertyaszentelő Boldogasszony napján 5 óraker tartja évi közgyűlését, este pedig a kath. Legényegylet helyiségében nagyszabású táncmulatságot rendez. Az érdeklődők minden szívességgel láttatnak.

— **Lemondás.** Palancsár Alajos községi helyettes-állatorvos ezen tisztségéről lemondott. A polgármester az állatorvosi teendőket ideiglenesen Pauer István városi kir. állatorvost bízta meg.

— **Zálogdíjak.** A városi hatóság megkeresésére a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a Közgazdasági Bank és Takarékpénztár Rt által üzembe vett zálogintézet kölcsönkamatait értékpapír utján 9 %, arany- és ezüstárnyak (ékszer) után 12 % és egy ingokra 15 %-ban véleményezi megállapítani.

— **Táncestély.** A székesfehérvári könyvnyomdászok 1909. február hó 21-én táncestélyt rendeznek a Latzkovits-féle vendéglőben. Kezdeté este 8 óraker.

— **Hegyközségi közgyűlés.** A székesfehérvári Öreghegyi hegyközség február hó 7-én d. e. 10 óraker a város házgyermében tartja rendezévi közgyűlését. Tárgy: Az évi költségelőirányzat megállapítása.

— **Meghívó.** A Várpalotai Iparos Olvasókör 1909 február 7-én saját alapja javára az „Erzsébet szálloda” összes helyiségeiben műkedvelői színelőadással együttbe tartózkodó táncmulatságot tart. Belpó-díj mely a színi előadásra és táncmulatságra szól I-ső hely 2 kor., II-ik hely 1.50 kor., állóhely 1 kor. Kezdeté este 7 óraker. Előadatik Felhő Klári népszimű 3 felvonásban, irta: Rátkay László.

— **Testvérgyilkos.** Vindisch András, Vindisch Ferenc és még három napszámossal Polczér József öreghegyi pálinkafőzdéjében az éj folyamán együtt borozgattak, miközben Vindisch András és Vindisch Ferenc összeszólalkoztak. Erre András Ferencet egy borral telt pohárral megdobta, mely után Vindisch András lakására ment. Később Vindisch Ferenc távozott el a pálinkafőzdéből, hogy éjjeli körútját, mint hegykerülő folytassa. Vindisch Ferenc utközben bátyja hajléka közelében összetalálkozott Kiss János hegyőri társával, amint azonban ott együtt beszélgettek, észrevették, hogy András préház ajtja kinyitott és azon Vindisch András kijött, kezében egy forgópisztolyt tartva, Ferencre irányította, mielőtt azonban ezeket egészen beközelíthette volna, gorbombán odaszólt Kiss Jánosnak, hogy álljon félre. Kiss félre is állt, mire Vindisch András egymásután négy lövést tett öccsére, amelyekből a negyedik lövés talált s Ferenc bal lapockáját surolva, súlyosabb sérülést nem okozott. Ferenc a lövés után összeesett, amit látván András, azt gondolta, hogy meghalt, lakására ment, majd bejött a rendőrségre s önként jelentkezett. A rendőrség a nyomozást megindította Vindisch András ellen szándékos emberölés kísérlete címén.

300 méter diocox, porosz és antrecit-szén van raktáron 50 kilogrammos zsákkba házhoz szállítva Bendorfer Ede szénagykereskedőnél Sas-utca 4.

BANDL FERENC söröcsarnokában minden szerdán és pénteken este, valamint vasár- és ünnepnapokon egész napon át a hírneves SZENT GELLERT Back-sör van csapolva. Minden pénteken este halvácsora.

SZÍNHÁZ.

Szombat, febr. 30.

A király. Vigjáték 4 felvonásban. Kifejezést adtunk már annak a nézetünknek, hogy az idei színészezon a nemesebb izlés jegyében áll, programja válogatottabb, nagyobb tért enged a művészet nevelő hatásának, mint a színházainkban mind szokásosabbá váló léhaságnak, erkölcsi nihilnek. Ez volt a nézetünk „legalább” eddig s ezért városunk komolyabb úri közönségével együtt megtanultuk becsülni a színtársulatot. Hanem „A király” ennek a közigásunknak ugyancsak betette az ajtót. Francia termék abban a zsánrban, mely nem eszmei értékek művészi színtartása szolgálatában áll, hanem amelybe a züllött francia erkölcsi felfogás nemcsak kirívóan, de botránkoztatóan érvényesül. Csak egy nincs benne, amely pedig a francia költői termékekben jellegzetesen meg szokott lenni, a finom, subitilis forma, amelyben a francia írók színpadra léptetik a cédaságot. Ez a jelenség természetesen csak növeji a tegnapi színpadi botrányt, amelynek megelégelésében, amint láttuk, a színházi közönség komolyabb és értelmesebb része veitnik teljesen egyetértett. Szalkai, a föltétlenül élelmes színgazgató talán a jövedelem, a pénz kedvéért most az efféle darabokat akarja felletpíteni. Ja a pénz, a pénz, a pénz! Ez esetben tartózkodás nélkül kívánjuk neki, hogy fagyjon be a további terve.

A darab tartalmából csak annyit jegyzünk fel, hogy János, a Délisziget királya (Szalkai) megviziteli a franciák országát. Mikor vége a hivatalos fogadatoknak, az elvek keresésében kétes híreőr is ismeretes színésznő lakására megy (Sinkó), aki a király fellebban kezében tartja Franciaország sorsát. Aláírálja véle az országra nagyon előnyös kereskedelmi szerződést s ezzel vége a darabnak. Közben egyik epizód azt mondja el, hogy egyik képviselő (Déri) feleségének (Verő) odaadása árán miniszter lesz a királylátogatás alatt.

Az előadásra nincs különösebb megjegyezni valónk. Az előadás művészeté persze nem sokat tört le a darab vad hajtásaiból, amelyek a rakoncátlan karzat és földszinti állóhely érdeklődésének és tetszésének verőfényében tudtak csak virulni. Azt emlíjtük csak meg, hogy Sinkó, Déri, Verő, Kovács adták az előadás javát, Szalkai nagy plasztikával simult hozzá tromba szerepéhez.

Meghívó.

A „Székesfehérvári Takarékpénztár”

1909. február 20-án d. u. 3 óraker

AZ INTÉZET HELYISÉGÉBEN

63-ik rendezévi közgyűlését

tartja,

melyre a t. részvényesek azon figyelemzetéssel hívatnak meg, hogy az alapszabályok 14-ik §-a értelmében a közgyűlésen részvételre csak oly részvény jösoit, mely a részvényesen legalább 4 héttel a közgyűlés napja előtt átíratott és amely még le nem járt szelvényeivel együtt legkésőbbben a közgyűlést megelőző napon a társaság pénztáránál letétetett, vagy melynek 23-ik §-a c) esetében bírói letétbe helyezési igazoltatiki.

Közyűlési tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése 1908. üzleti évről.
2. A felügyelő bizottság jelentése 1908. üzleti évről.
3. Határozat a számadások megvizsgálása, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztása tárgyában.
4. Számadási felmentvény tárgyában határozat az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére az 1908. évi számadásra nézve.
5. Megválasztása két választmányi tagnak egy-egy évre, öt felügyelő-bizottsági tagnak két évre. Székesfehérvár, 1909 január 30.

AZ IGAZGATÓSÁG.

